

מרכז המیزן لحقوق الإنسان
AL MEZAN CENTER FOR HUMAN RIGHTS

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
عدالة المركز القانوني لحقوق الاقلية العربية في اسرائيل
عدالة المركز המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

20.8.2018

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר אביחי מנדלבלית	מר שרון אופק	מר אביגדור ליברמן
היועץ המשפטי לממשלה	הפרקליט הצבאי הראשי	שר הביטחון
בפקס : 02-6467001	בפקס : 03-5694526	בפקס : 03-6976711

שלום רב,

הנדון:

פתיחה בחקירה מיידיית בגין חשד להפרה חמורה של דיני המשפט הבינלאומי ההומניטרי עקב המתקפה על והריסת מבנה המרכז לתרבות ולמדע ברצועת עזה

בשם עמותת סעיד מסחאל (להלן: **העמותה**), עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ומרכז אלמיזאן לזכויות אדם, הריני לפנות אליכם בדרישה לפתיחה בחקירה מיידיית בגין חשד להפרה חמורה של דיני המשפט הבינלאומי ההומניטרי, העולה כדי פשעי מלחמה, וזאת עקב תקיפתו האווירית והריסתו כליל של מבנה המרכז לתרבות ולמדע על שם סעיד מסחאל (להלן: **המרכז לתרבות ולמדע או המרכז**), והכל כמפורט להלן:

== רצ"ב העתק מייפוי הכוח ממר סעיד אבראהים ח'ליל מסחאל מיום 14.8.2018.

1. ביום 9.8.2018 תקפו כוחות הצבא את מבנה המרכז לתרבות ולמדע הממוקם במערב רצועת עזה, והשייך לעמותת סעיד מסחאל. על פי הדיווחים והעדויות בשטח, הפגיוז כוחות הצבא את מבנה המרכז בתשע הפגזות, תחילה באמצעות מל"טים שירו שישה טילים על המבנה ולאחר מכן באמצעות מטוסים קרביים שירו שלושה טילים נוספים. כתוצאה מהתקיפה, נהרס המבנה כליל ונפצעו לפחות 24 בני אדם, לרבות ארבעה ילדים, ארבע נשים ועיתונאי אחד. כמו כן, נגרמו נזקים משמעותיים לעשרות מבנים ודירות מגורים הנמצאים בסמיכות למרכז.

2. עמותת סעיד מסחאל הוקמה בשנת 1996 במטרה לספק מרחב, משאבים והזדמנויות לצעירים וילדים יצירתיים ברצועת עזה במטרה לקדם את פיתוח התרבותי. בשנת 2004, חנכה העמותה את המרכז לתרבות ולמדע במבנה המשתרע על פני חמש קומות בשטח של כ-400 מ"ר. בקומה הראשונה של המבנה פעלה קפיטריה ושוכנו משרדי ההנהלה של העמותה; הקומה השנייה שיכנה תיאטרון; בקומה השלישית כללה את המשרדים של שתי עמותות

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

حيفا 31090 ، ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090 , ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org <http://www.adalah.org>

העוסקות בתרבות ובאומנות (جميعه ابنائنا للتنمية وجمعية مركز غزة للثقافة والفنون); בקומה הרביעית שכנו שני אולמות לאירועים ולפעילויות, ספרייה וספרייה דיגיטלית; והקומה החמישית יועדה למשלחת המצרית.

3. **התקיפה שבוצעה נגד מרכז התרבות והמדע והריסתו כליל מקימות חשד ממשי להפרה חמורה של דיני המשפט הבינלאומי ההומניטרי, העולה כדי פשע מלחמה, ומחייבות פתיחה מיידית בחקירה פלילית נגד האחראים.**

4. המשפט הבינלאומי ההומניטארי קובע מפורשות כי אין לתקוף ולהחריב מוסדות אזרחיים: סעיף 52 לאמנת ג'נבה הרביעית אוסר על התקפת מטרות אזרחיות, וסעיף 53 לפרוטוקול הראשון של אמנות ג'נבה קובע כי אסור למעצמה כובשת להחריב נכסי מקרקעין ומטלטלין השייכים ליחיד או לרבים או למדינה או לרשויות ציבוריות אחרות או לארגונים חברתיים או שיתופיים אלא אם כן התקיימו בהן פעילויות צבאיות ומעוגנים בו איסורים על פעולות נקמה נגד קניין תרבותי – איסורים המודגשים גם על ידי ארגון אונסקו. כמו כן, סעיף 27 לאמנת האג קובע כי:

In sieges and bombardments all necessary steps must be taken to spare, as far as possible, buildings dedicated to religion, art, science, or charitable purposes, historic monuments, hospitals, and places where the sick and wounded are collected, provided they are not being used at the time for military purposes.

5. ההתקפה וההריסה של מבנה המרכז מנוגדות גם לעיקרון ההבחנה של דיני המלחמה שלפיו נגזרו כמה כללים שמהווים נכסי צאן ברזל, לרבות האיסור המוחלט על התקפת אזרחים או מטרות אזרחיות. התקפות שאינן נשענות על הבחנות בין מטרות צבאיות לאזרחיות הינן אסורות, מהוות הפרה חמורה של דיני המשפט הבינלאומי ההומניטרי ועולות כדי פשעי מלחמה.

6. בנסיבות דנן, אין כל טעם צבאי לגיטימי שיכול להצדיק את ההתקפה על מבנה המרכז המשמש באופן בלעדי את האוכלוסייה האזרחית. ומעבר להפרת עיקרון ההבחנה, הריסתו המוחלטת של המבנה אף עולה כדי הפרה של עיקרון המידתיות בדיני הלחימה, שבפני עצמה נחשבת להפרה חמורה (grave breaches) העולה כדי פשעי מלחמה, כמו גם מצביע על הפרה של החובה על פי סעיף 257(א)(2) לפרוטוקול הראשון לאמנת ג'נבה לנקוט באמצעי זהירות במטרה לצמצם ככל האפשר את הפגיעה באוכלוסייה האזרחית ואת הנזק לרכוש אזרחי (לעיקרון ההבחנה ולחובה לצמצם את הפגיעה בבלתי מעורבים ראו: בג"ץ 769/02 הועד הציבורי נגד העינויים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד סב(1) 507 (2006)).

7. על רקע תמונת המצב המתוארת ולנוכח החשד להפרת הדין כמפורט לעיל, קמה החובה לחקור את האירוע מושא הפנייה. חובה זו נגזרת מהוראות המשפט הבינלאומי המנהגי, מהוראות משפט זכויות האדם הבינלאומי ומהוראות המשפט הישראלי. סעיף 1 המשותף לאמנות ג'נבה, מטיל חובה על המדינות שהן צד לאמנות "לכבד" את הוראות האמנות בכל מצב. כמו כן אמנות ג'נבה מטילות כולן חובה על המדינה המפרה לפתוח בחקירה במקרים של

הפרת המשפט הבינלאומי ההומניטארי ואף להעמיד את האחראים לדין במידת הצורך. כך, למשל, נקבע בסעיף 49 לאמנת ג'נבה הראשונה; סעיף 50 לאמנת ג'נבה השנייה; סעיף 129 לאמנת ג'נבה השלישית וסעיף 146 לאמנת ג'נבה הרביעית. הדרישה לקיום תחקיר עצמאי קיבלה חיזוק אף במסקנות הוועדה הציבורית לבדיקת האירוע הימי מיום 31 במאי 2010 (דו"ח ועדת טירקל, חלק שני) בנוגע לאפקטיביות מנגנוני החקירה בצה"ל.

על יסוד האמור לעיל, הנכם מתבקשים להורות על פתיחה מיידיית בחקירה פלילית, עצמאית ובלתי תלויה בחשד להפרה של דיני המשפט הבינלאומי ההומניטארי ביחס לתקיפת האווירית על המרכז לתרבות ולמדע והריסתו כליל, ולהעמיד האחראים לדין.

פאדי ח'ורי, עו"ד